

Ecologisch Kompas Oerol 2024

Dit **Ecologisch Kompas** is een door Oerol opgesteld document waarin artistieke inhoudelijke en praktische kaders zijn omschreven voor een toekomstbestendige ecologische werkwijze. Het is een handreiking voor maatwerk waarmee we theatermakers en kunstenaars meenemen in een duurzame en klimaatrechtvaardige manier van werken.

Ecologisch Kompas Oerol 2024

Beste deelnemer, medewerker, vrijwilliger, maker, kunstenaar, technicus, bezoeker en eenieder die meewerkt aan Oerol en daarin verantwoordelijkheid draagt voor het festival en het eiland,

Je hebt hier de nieuwe versie van het Ecologisch kompas voor je liggen. Na in 2023 het ecologisch kompas te hebben gelanceerd, hebben we veel geleerd en ondervonden. Het Ecologisch Kompas is een levend document en we geven onszelf elk jaar de opdracht om te kijken of het kompas aanpassingen nodig heeft. De natuur verandert continu, dus ook wij moeten daarin mee bewegen en het Ecologisch Kompas beweegt daarin mee.

Intro

Kunst, natuur en landschap zijn onlosmakelijk verbonden aan Oerol. Oerol Festival is in de afgelopen decennia uitgegroeid van een kleinschalig evenement met straatartiesten en voorstellingen in schuurtjes naar een groot locatie-kunstenfestival dat plaatsvindt over het hele eiland Terschelling, midden in het Waddengebied met kwetsbare en unieke als Natura 2000 bestempelde natuur. De interactie met deze natuur is mede de magie waar Oerol op is gebouwd, *maar* we lopen ook tegen de grenzen van water in de natuur kan aan, die we willen en ook verplicht zijn om te respecteren.

Oerol 2023 Rhizome - Chloé Moglia / La Spire met op voorgrond Volta Energy

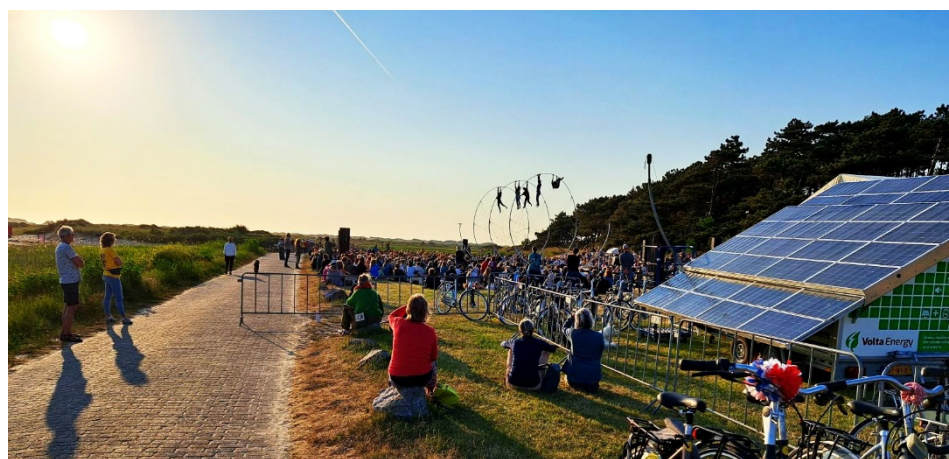

Foto: Nichon Glerum | OEROL 2023 Tryater / sâlt

De natuur onder druk

Oerol werkt al jaren met een ecologisch rapport. Dit rapport in combinatie met goede afspraken en gesprekken met Staatsbosbeheer en andere grondeigenaren (Rijkswaterstaat, Wetterskip, gemeente Terschelling en particulieren) vormt de basis van onze huidige benadering en is de basis voor onze WNB vergunning. De natuur staat meer dan ooit onder spanning. Het komt in de praktijk steeds vaker voor dat een project verplaatst van locatie door veranderingen in de natuur. Wij realiseren ons dat we geen festival kunnen organiseren zoals we dat jaren gedaan hebben en vinden het prioriteit om verantwoordelijkheid te nemen voor een leefbare planeet. Het is daarom van belang dat een duurzame werkwijze vanaf het begin wordt meegenomen in het proces.

Ecologisch Kompas

We stellen de natuur centraal en werken vanuit een natuur inclusieve overtuiging waarbij we meer ruimte geven aan de natuurlijke en ecologische waarden. We werken niet langer met generatoren die draaien op fossiele brandstoffen, hebben locaties ingedeeld in 3 categorieën om de belasting van een project en mogelijke capaciteit publiek op plekken beter in te kunnen schatten. Het **Ecologisch Kompas** bevat artistieke inhoudelijke kaders als wel praktische, maar gezien de complexiteit van werken op locatie is het vooral een handreiking voor maatwerk.

Oerol is gevestigd op Terschelling, maar is in de maanden mei/juni te gast in de natuur.

Het landschap wordt beheerd en beschermd door verschillende samenwerkingspartijen (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Wetterskip en particuliere eigenaren), maar is het leefgebied van de flora en fauna en de inwoners van Terschelling.

De maker voert i.s.m. met Oerol het gesprek met de land- of grondeigenaar om het plan, de uitvoering en de afronding af te stemmen op wat er wel/niet mogelijk of (ecologisch) passend is op de locatie.

Als je deelneemt aan Oerol als: medewerker, vrijwilliger, maker, kunstenaar, technicus, bezoeker, etc., dan beschouwen we je als onderdeel en mede verantwoordelijk voor Oerol. Het doel van dit kompas is om met ons handelen geen verontreiniging en/of negatieve invloed op de omgeving te hebben en dat dit bijdraagt aan een gezond klimaat en een toekomstbestendig Oerol festival. We maken daarbij de ecologische kaders en de zorgplicht prioriteit en hanteren dit als leidraad in het maken van passende afwegingen.

We verzoeken jullie als deelnemers om met ons uitvoering te geven aan dit kompas. Bij de uitvoering van dit kompas ondersteund Oerol de makers om vervolgens met elkaar naar oplossingen te zoeken.

Het Oerol team

© 2023-2024 Stichting Terschellings Oerol Festival – samensteller Marin de Boer.

Niets in deze publicatie mag verveelvoudigd en/of gekopieerd worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet, of op welke wijze dan ook, gedistribueerd of aangepast door een derde partij zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Inhoudelijke uitgangspunten

● **Het landschap en het eiland zijn je vertrekpunt.** Als maker onderzoek je vanuit artistieke oogpunt de ecologische impact van je beoogde project. Het gevolg van deze kennis heeft invloed op je inhoudelijke keuzes, maar uiteindelijk ook in de keuzes hoe je gaat produceren. *Ik weet wat mijn eigen expertise en rol is in de productie en vraag zo nodig informatie aan experts.* Daarbij zorg je voor een duurzame (volhoudbare) balans tussen je idee, de plek en de te gebruiken middelen.

● **De vraag: 'Wat geef ik terug aan de locatie?' staat centraal.**

Dit vraagt van iedereen een open blik de locatie te onderzoeken en waar te nemen waar de belangen van de plek/locatie zelf liggen. Hier gaat het niet over wat wij als mens passend vinden, maar wat passend is voor de locatie. De locatie wordt hierin als gelijkwaardige medespeler beschouwd en is het fundament van je project. *Als ik de natuur als bron van kennis kan benutten; is het makkelijker oplossingen te vinden die zo min mogelijk bronnen verspillen. In plaats van kennis ophalen integreer ik in mijn plannen wat ik het eiland en de inwoners van Terschelling kom brengen.*

De vragen: 'Welke stappen kan ik maken om de negatieve impact van mijn project te verkleinen?' en 'Wat geef ik vervolgens terug aan de locatie?' kunnen daarbij helpen.

● **Ik pas de regel toe: 'We doen alleen iets onwenselijks als dit iets wenselijks teweegbrengt'**

Bijvoorbeeld: 'We nemen bouwmaterialen (onwenselijk) mee naar het eiland, maar vervoeren deze op een zo duurzaam (wenselijk) mogelijke manier' en 'We toetsen onze onwenselijke/wenselijke keuzes aan dit kompas en samenwerkingspartijen.' Minder (degrowth) is daarbij een reële en haalbare optie. We realiseren ons dat deze regel ruimte laat voor interpretatie. Met andere woorden: zolang het ons niet lukt om volledig ecologisch te produceren, dan is er ruimte om de minst slechte keuze te maken.

Foto: Nichon Glerum | OEROL 2019 Post uit Hessdalen / 15 419 FT

Praktische uitgangspunten

- **Vermijden van fossiele bronnen:** We dragen allemaal zoveel mogelijk bij aan een zo'n klein mogelijke footprint voor een beter klimaat. Wij stimuleren de-growth. Daarbij gaan we voor een positieve impact in plaats van gemak.
  - *Transport:* minder transportbewegingen, fietsen i.p.v. met de auto. Samen reizen, efficiënt gebruik van bakwagens, eventueel samen met een ander gezelschap reizen. Laat thuis wat thuis kan blijven. Wat kan er lokaal georganiseerd worden? Makers die met een auto of transport naar het eiland komen moeten naar locatie kunnen om materialen en of decor af te leveren. Je kan hiervoor een rij-ontheffing van ons krijgen voor wegen die doorgaans niet toegankelijk zijn voor gemotoriseerd vervoer, maar denk eraan dat deze alleen geldig is voor een eenmalig transport van en naar locatie: 1x opbouw een 1x afbouw.
  - *Stroom:* Oerol heeft in 2023 zonder aggregaten gedraaid. We motiveren om minder energieverbruik, inzet van emissiearme middelen, het inzetten van duurzame energiebronnen. In plaats van het aanvoeren van een stroomvoorziening is het werken met wat er aanwezig is ook een wenselijke optie. Heb je een locatie met 220V, dan is dat je beperking en tegelijkertijd een gelegenheid. Oerol werkt met accupacks, zonnepanelen en andere nieuwe innovaties die met regelmaat worden getest op ons festival.
- **Duurzame catering d.m.v. bewuste voedselkeuzes:** Ons voedselsysteem is de nummer één oorzaak van natuurverlies wereldwijd. Vegan/vegetarisch eten is daarom de norm. Gebruik re-usable servies, herbruikbare drinkflessen ipv pet-flessen. Let daarbij ook op seizoensproducten, lokale producten van het eiland of producten met een milieukeurmerk.
- **Materiaal gebruik:** Alles in een echt duurzame productie heeft een vorig leven gehad.
  - Tweedehands, gehuurd of geleend van een ander gezelschap. Denk goed na over welke materialen bruikbaar zijn.
  - Hergebruikt of materialen zonder co2 uitstoot: hergebruikt hout, staal etc.
  - Koolstofarme materialen zoals timmerhout, plaat materiaal of gerecycled staal, natuurlijke of organische materialen.
  - Werk met verantwoord hout zoals hout bij lokale zagerij van Terschelling, hout uit Nederlandse bossen en check altijd goed of het hout een FSC of FSC-Recycled keurmerk heeft.
  - Vermijd zuivere en ruwe grondstoffen zoals staal, pvc, tropisch hardhout, synthetische textiel of materialen, glitters, giftige verven en kleurstoffen.
- **Klimaatrechtvaardig produceren:** Overweeg welke keuzes je in je productie maakt niet alleen op basis van lokale impact, maar ook welke impact het elders in de wereld heeft. Een elektrische auto is duurzaam in gebruik, maar is niet per definitie duurzaam in de productie ervan. Kostuums van een grote keten zijn misschien gunstig voor je begroting, maar hebben een negatieve impact m.b.t. materiaal, arbeidsomstandigheden en in het wassen ervan (synthetische grondstoffen).
- **Zo min mogelijk afval:** Alles in een echt duurzame productie heeft een vorig leven gehad en krijgt dus ook een volgend leven. We stimuleren circulair of cradle-to-cradle materiaalgebruik en minder materiaalgebruik. Goed scheiden van afval. geen gebruik van single-use plastic en servies, minder printen, geen gebruik van rietjes, ballonnen of confetti, geen gebruik van verontreinigde vloeistoffen (zoals verf, vet of oplosmiddelen) op locatie. Heb je zelf een brandblusser bij je, let er dan op dat deze blusschuim bevat die biologisch afbreekbaar is.

- **Sanitatie:** Voorkom waterverspilling, ga verantwoord om met water. Kan er gebruikgemaakt worden van een toilet in de buurt, dan heeft dit de voorkeur in plaats van een dixi. Maak alleen gebruik van schoonmaakproducten met een milieukeurmerk (glazenreiniger voor lampen kan ook gemaakt worden van water en biologische natuurazijn)
- **Geen aanpassingen aan het landschap:** Bijv.: het graven op locatie brengt onherstelbare schade op aan bodemlagen, daarom is graven in de basis niet toegestaan. Het snoeien van planten, bomen of heesters ten behoeve van je kunstwerk is niet toegestaan in het broedseizoen. Ook gebruik van vuur of het roken op locatie is niet toegestaan in verband met brandgevaar. Het is van belang dat na het verlaten van de locatie er geen vermindering van natuurwaarden heeft plaatsgevonden: laat het achter zoals je het aantrof.
- **Geluid en licht:** Bijna alle natuurlocaties vallen onder natura 2000 wetgeving of zijn stiltegebied. Dat betekent dat er rekening gehouden moet worden met de impact m.b.t. licht en geluid op locatie. In hoeverre kan er gebruik gemaakt worden van de natuurlijke akoestiek of natuurlijk licht? Inherent aan een locatiefestival is het gebruik van licht vanaf zondergang of verstrekt geluid voor een grote capaciteit voorstelling, maar stel jezelf de vraag: Zal de omgeving hinder ondervinden van het toegevoegde geluid of de verlichting? Voor deze locaties kunnen ontheffingen aangevraagd worden, maar de vraag moet wel realistisch zijn.
- **Dronegebruik:** Het is op Terschelling niet toegestaan (ook niet met een vliegbewijs van het RDW) om een drone te gebruiken ten behoeve van het registreren van je werk voor, tijdens en na het festival. Het gebruik van een drone heeft enorm veel impact op broedvogels en foeragerende vogels. Het kan onherstelbare schade teweegbrengen op de groeikansen van jonge vogels en hun voedselvoorziening.
- **Duurzaamheid kost niet altijd meer:** Het is een budgetverschuiving van dingen naar mensen
  - Een duurzaam ontwerp moet bestaan uit minder materiaal, meer materiaal zal worden hergebruikt of gehuurd.
  - Je hebt met een andere werkwijze meer tijd nodig om na te denken en te werken in de werkplaats. De inkoop van materialen kost meer tijd. Iedereen heeft tijd nodig om materialen duurzaam te herbestemmen.
- **Toegankelijkheid:** Naast oog houden voor het landschap, blijven we ons bewust van dat het werk toegankelijk en inclusief is voor iedereen. Oerol is tegen alle vormen van uitsluiting en discriminatie en streeft na dat iedereen zich welkom, thuis voelt en betrokken voelt. Het volhoudbaar produceren kan samengaan met initiatieven om cultuur inclusiever en toegankelijker te maken en we zijn ervan overtuigd dat voor het creatief heroverwegen van de kunstsector het talent en het inzicht van meer diverse kunstenaars noodzakelijk is.

Voor de praktische uitgangspunten maken ook wij gebruik van bestaande innovaties en inzichten. Wil je meer weten over duurzaam produceren? Kijk dan vooral ook op onze inspiratiebronnen:

[Theatre Green Book](#)

[Julie's Bicycle](#)

[Creative Carbon Schotland](#)

[Verborgen impact](#)

[Cultuurmonitor Duurzaamheid](#)

[Green Events](#)